

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Нікульнікова Павла Івановича на дисертацію Сікаленка Євгенія Сергійовича «Хірургічне лікування атеросклеротичного ураження черевного відділу аорти та її парних гілок», поданої до спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.155 НУОЗ України імені П.Л. Шупика МОЗ України, що створена відповідно до рішення вченої ради від 22.11.23 (протокол №9), на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність 14.01.03 - хірургія)

Актуальність теми дисертації

Атеросклеротичні анеризми черевної частини аорти чи стенотично-оклюзійними ураженнями аорти можуть поєднуватися з атеросклерозом парних гілок черевної частини аорти. В структурі серцево-судинних захворювань атеросклероз аорти займає одне з перших місць. В судинній хірургії реконструктивні операції на черевній частині аорти відносяться до групи найскладніших хірургічних втручань та можуть супроводжуватися такими ускладненнями як ішемічні ураження спинного мозку та гострі пошкодження функції нирок. З метою прогнозування та зменшення ризиків виникнення даних ускладнень, продовжується пошук хірургічних технік, що покращують результати лікування. Все це обумовлює сучасність і актуальність проведеного наукового дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі хірургії та трансплантології НУОЗ України імені П.Л. Шупика МОЗ України. Дисертація є частиною науково-дослідницької роботи кафедри хірургії та трансплантології НУОЗ України імені П. Л. Шупика: «Новітні технології в хірургічному лікуванні мультифокального атеросклерозу та його наслідків».

Новизна дослідження та одержаних результатів

Вперше в Україні, провівши комплексне патоморфологічне дослідження із залученням гістохімічного та імуногістохімічного методів, було встановлено відсутність атеросклеротичного ураження поперкових артерій, що дало змогу змінити підхід до техніки хірургічного оперативного втручання. За результатами досліджень знімків мультиспіральної комп'ютерної томографії, автором вперше була проведена класифікація поперекових артерій в залежності від їх діаметру та визначено поняття «домінуючої» поперекової артерії в кровопостачанні спинного мозку. Було запропоновано удосконалену хірургічну техніку для збереження поперекових артерій в зоні судинних анастомозів при реконструктивних втручаннях на черевній частині аорти. Результати дослідження можуть стати підставою для підвищення ефективності хірургічного лікування та зменшення ускладнень після реконструктивних операцій на черевній частині аорти.

Обсяг та структура роботи, оцінка змісту дисертації та її завершеності.

Дисертація викладена на 166 сторінках машинописного тексту та складається із вступу, 7 розділів з аналізом та узагальненням результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел. Робота ілюстрована необхідними таблицями, рисунками, діаграмами та схемами, що значно полегшує сприйняття інформації.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Робота виконана на сучасному методологічному рівні, з використанням сертифікованої апаратури, що дозволена для використання.

Всі матеріали дослідження оброблені за допомогою сучасних статистичних методів, що використовуються в медичних дослідженнях. Наведені результати оцінені на статистичну достовірність відповідними статистичними методиками.

Висновки роботи чітко пов'язані з результатами досліджень та в повній мірі відображають наукову новизну, практичну та теоретичну значимість роботи.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях

Основні результати дисертаційного дослідження в повному обсязі висвітлені у 6 публікаціях: 1 одноосібна стаття у науковому фаховому виданні України, 1 стаття у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection; 1 стаття у закордонному науковому фаховому виданні, включеному до міжнародних наукометричних баз даних Scopus; 3 тез в матеріалах науково-практичних конференцій з усними доповідями.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення

Серед окремих недоліків дисертації, які ні в якій мірі не знижують цінності роботи, слід зауважити наступне:

- у дисертаційній роботі зустрічаються окремі орфографічні та стилістичні помилки.
- матеріал в огляді літератури переважно містить не аналітичний, а конспективний характер

Зазначенні зауваження не носять принципового характеру та не впливають на загальне позитивне враження від роботи.

При розгляді матеріалів дисертації у мене виникли деякі запитання до дисертанта:

1. Під час аналізу знімків мультиспіральної комп'ютерної томографії Ви вивчали особливості анатомії поперекових артерій: їх кількість, діаметр, функціонування, рівні відходження. Чи спостерігалась якась закономірність відходження «домінуючих» поперекових артерій по рівнях стосовно черевної частини аорти?

2. Якщо «домінуюча» поперекова артерія знаходилася не в зоні передбачуваних анастомозів, можливо треба було виконувати шунтування цієї артерії з метою включення її в кровотік і зменшення ризиків виникнення ішемії спинного мозку?

3. Чи спостерігаєте Ви за перебігом спінальних ускладнень у Ваших пацієнтів у віддаленому періоді? Чи підтримуєте з ними контакт?

Рекомендації щодо використання результатів дослідження.

Дисертаційна робота Сікаленка Євгенія Сергійовича має вагомое практичне значення. Впровадження результатів виконаного дослідження дозволить покращити результати хірургічного лікування атеросклеротичного ураження черевної частини аорти.

Висновок щодо відповідності дисертації вимогам «Порядку присудження наукових ступенів» до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Сікаленка Євгенія Сергійовича «Хірургічне лікування атеросклеротичного ураження черевного відділу аорти та її парних гілок», представлена на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є самостійною завершеною науково-дослідною роботою, у якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що вирішують наукову задачу — покращення результатів лікування хворих на атеросклероз черевної частини аорти та її парних гілок шляхом удосконалення хірургічної техніки та методів прогнозування і профілактики післяопераційних ускладнень.

За актуальністю, науковою новизною та практичним значенням, рівнем проведених досліджень, обґрунтованістю наукових положень і обсягом роботи дисертація відповідає вимогам до дисертації, поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» згідно з Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня

доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент –

завідувач відділу хірургії магістральних

судин ДУ «ННЦ хірургії та трансплантології

імені О. О. Шалімова НАМН України»,

доктор медичних наук, професор

Павло ПІКУЛЬНІКОВ

